

MEMO

Aan : Gemeenteraad
Van : College
Datum : 9 mei 2014
Onderwerp : Begroting 2015 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Aanleiding en achtergrond

De brandweer Noord-Holland Noord wordt, door de wettelijke verplichting tot regionalisering, een nieuw korps dat zal ontstaan door het integreren van de gemeentelijke brandweerkorpsen tot één organisatieonderdeel binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN). Dit is een vorm van verlengd lokaal bestuur, waarbij 19 gemeenten het beleid en optreden van de Veiligheidsregio bepalen en hiervoor een financiële bijdrage aan de regio leveren. Per 1 januari 2014 zijn de verantwoordelijkheden reeds overgegaan naar de VR NHN en per 1 januari 2015 is de volledige samenvoeging een feit. VR NHN is hiermee de laatste regio in Nederland die de brandweertaken heeft geregionaliseerd.

Afgelopen periode is door de VR NHN gewerkt aan de begroting 2015. In dit proces zijn de gemeenten nauw betrokken geweest. Door VR NHN en controllers van gemeenten is een impactanalyse gemaakt die als doel heeft om de financiële gevolgen van de begroting en verdeel systematiek, per gemeente in kaart te brengen. Onlangs zijn de resultaten van het eerste concept bekend geworden. Hierna geven wij het verloop van het tot nu toe gevolgde proces weer.

Uitgangspunten bij de totstandkoming van de begroting (Algemeen Bestuur 29 juni 2012)

- Algemeen
 - Kosten zo laag mogelijk houden voor gemeenten en VR NHN in macro-economisch perspectief;
 - Onnodig rondpompen van geld voorkomen;
 - Fiscaal nadeel in 2014 voor gemeenten zoveel als mogelijk voorkomen.
- Uitwerking van de kosten conform tariefstructuur (zero based begroting).
- Kosten verdeelsystematiek in lijn met model C (OOV)
 - Totale kosten van de geregionaliseerde brandweer worden verdeeld naar de verhouding van de OOV componenten van de verschillende gemeenten;
 - Management heeft de ruimte om voor de regio de meest optimale brandweezorg te leveren tegen de minste kosten.

In lijn met deze uitgangspunten is een aantal documenten door de VR NHN opgesteld waaronder het dekkingsplan. De financiële vertaling van al deze documenten heeft plaatsgevonden in de concept begroting 2015.

Proces begroting 2015 tot nu toe

<i>Activiteit</i>	<i>wanneer</i>
1 ^e conceptversie begroting 2015 VR NHN	Januari
Controle door Cebeon en Deloitte	Februari
Benchmark door Berenschot (o.a. overhead)	Februari
1 ^e impactanalyse door de 7 grotere gemeenten (gemeente Langedijk behoorde niet tot deze gemeenten). Impactanalyse had als doel het bepalen van de financiële gevolgen van de begroting en de doorberekening systematiek voor de afzonderlijke gemeenten.	Maart
Vervolg impactanalyse overige 12 gemeenten	11-25 maart
Verwerken resultaten impactanalyse	April

VR NHN heeft ervoor gekozen om de begroting zero based op te bouwen. Dit houdt in dat de begroting vanuit de activiteiten/producten is opgebouwd. Hierin is bepaald wat de reële kosten van deze activiteiten zijn. VR NHN heeft er niet voor gekozen om de begroting vanuit de gemeentelijke begrotingen te ontvlechten. Door deze methodiek worden knelpunten aan de voorkant van het begrotingsproces beter zichtbaar omdat de begroting gebaseerd is op reëel te veronderstellen prijzen, producten en activiteiten.

Cijfers concept begroting en resultaten impactanalyse

Totale begroting VR NHN	€ 64,6 miljoen
Waarvan begroting Brandweer	€ 44,2 miljoen
Waarvan Overhead Brandweer	€ 8,8 miljoen
Doorbelasting naar gemeenten	€ 44,6 miljoen
Beschikbaar binnen gemeentelijke begrotingen	€ 38,9 miljoen
Tekort voor gemeenten (excl. desintegratiekosten)	-/- € 4,4 miljoen
Doorbelasting aan gemeente Langedijk	€ 1,4 miljoen
Beschikbaar binnen begroting Langedijk	€ 1,1 miljoen
Structureel tekort voor gemeente Langedijk (excl. afbouw overhead) p/jr	-/- € 280.000.
Tekort door desintegratiekosten voor gemeente Langedijk p/jr	-/- € 112.000
Totaal tekort 2015	-/- € 392.000

Het eerste concept van de begroting dat gepresenteerd is in januari gaf nog een totaalbedrag van € 70 miljoen. Door de exercities van afgelopen maanden is de begroting met € 5,4 miljoen omlaag gebracht, waardoor het nu op een totaalbedrag van € 64,6 miljoen komt. Desalniettemin is de hierbij behorende doorbelasting naar de gemeentelijke organisaties nog hoger dan beschikbaar.

Oorzaak van hogere begroting

- € 1,4 miljoen voor modernisering, waaronder Brandveilig Leven, Onderzoek en Analyse voor Risicobeheersing, Terreinvaardige voertuigen, MDT's en Jeugdbrandweer;

- € 0,6 dekking van gemiddeld 67% naar 85% (dekkingsplan 2015). Wettelijke norm is echter 100%. Langedijk heeft een dekkingspercentage van 30%/28,6 % volgens dekkingsplan 2014 en 89,2%/87,5% volgens het dekkingsplan 2015;
- Benchmark van Berenschot heeft aangegeven dat de overhead (8,8 miljoen) van de Brandweer op een normaal niveau ligt; ca. 20% van de totale brandweer kosten. De gemeentelijke organisaties hadden echter maar 6,6 miljoen in de begroting beschikbaar voor overhead.
- Andere manier van activawaardering. Activa worden door VR NHN tegen vervangingswaarde gewaardeerd. Gemeenten doen dit tegen historische kostprijs.
- Ander BTW regime, waardoor een nadeel ontstaat van 1,2 miljoen. Er is een uitname uit het BTW compensatiefonds geweest omdat de brandweezorg geen gemeentelijke taak meer is. BTW is daardoor niet meer compenseerbaar. De uitname wordt overgeheveld naar de VR NHN. Het overgehevelde bedrag is echter niet gelijk aan de uitname.

Desintegratiekosten

De desintegratie kosten voor Langedijk bestaan uit de toerekening van de eigen interne overhead aan het product Brandweezorg. Dit zijn o.a. kosten voor ICT, Financiën en Huisvesting die door overgang van de brandweer naar de VR NHN niet meer kunnen worden toegerekend aan het product Brandweer. Uitgangspunt van de regionalisering is dat gemeenten deze kosten afbouwen in drie jaar conform het volgende verloop 2015 100%, 2016 75% en 2017 25%. Binnen de begroting van gemeenten moet naar oplossingen worden gezocht om deze kosten af te bouwen, dan wel anders toe te rekenen. Vanuit de VR NHN wordt gesteld dat gemeenten er ook taken bij krijgen (o.a. 3 decentralisaties), waardoor mogelijkheden zouden ontstaan om deze overhead aan andere producten toe te rekenen. Binnen de begroting van Langedijk is dit nog niet helder. De VR NHN houdt bij het invullen van vacatures wel rekening met deze opgave. Vacatures worden daarom eerst opengesteld voor kandidaten vanuit de gemeentelijke organisaties.

Fricatiekosten

Binnen de conceptbegroting van de geregionaliseerde brandweer is er sprake van regionale frictiekosten. Hierbij moet worden gedacht aan:

- Projectkosten regionalisering (nadeel);
- Boventallig personeel (nadeel);
- Lasten overgenomen materieel van gemeenten wat op basis van dekkingsplan niet noodzakelijk is (nadeel); maar ook
- Geleidelijke opbouw modernisering (voordeel);
- Onderuitputting kapitaallasten (voordeel);
- Geleidelijke invulling vacatures (voordeel);
- Geleidelijke opbouw jeugdbrandweer (voordeel).

Hoewel bovenstaande effecten niet volledig financieel uitgekristalliseerd zijn is de verwachting van de VR NHN dat de regionale frictiekosten (incidenteel karakter) worden gecompenseerd door de incidentele voordelen.

Verdeelsleutel

Uitgangspunt is een verdeling op basis van OOV-component (Openbare Orde en Veiligheid). OOV- component is het bedrag wat gemeenten als onderdeel van de algemene uitkeringen ontvangen voor de brandweezorg en veiligheidstaken. Voor Langedijk houdt dit in dat een percentage van 3,10% van de totale kosten van de VR NHN wordt doorbelast. Als op basis van inwonertal zou worden doorbelast dan is het percentage voor Langedijk 4,2% (doorbelasting VR NHN € 1.869.000). Doorbelasting op basis van OOV-component is voor Langedijk dus relatief gunstig.

Hoe verder?

Het dagelijks bestuur (DB) en de stuurgroep (SG) van de VR NHN hebben aangegeven de begroting naar een lager niveau te willen brengen. Hiervoor zal naar verschillende scenario's worden gekeken. De scenario's zijn uitgewerkt door de VR NHN en besproken in het DB van 7 mei jl.

Op 8 mei zijn alle portefeuillehouders, wethouders financiën, gemeentesecretarissen en controllers van de gemeenten uitgenodigd bij de VR NHN om de definitieve resultaten van de begroting te bespreken.

Het Algemeen Bestuur (AB) zal pas na het zomerreces de begroting 2015 vaststellen. In de tussenperiode hebben de diverse gemeenteraden de gelegenheid om zienswijzen in te dienen.

Risico's voor gemeente Langedijk

- Indien de VR NHN er niet in slaagt om de begroting naar een lager niveau te brengen dan betekent dit een structureel tekort van € 280.000 in de begroting van Langedijk. Inclusief desintegratiekosten (€ 112.000) komt het tekort voor 2015 op € 392.000.
- Als Langedijk er niet in slaagt om de desintegratiekosten in de begroting te verwerken conform het afgesproken afbouwpercentage, zal het tekort structureel € 392.000 blijven.
- Uitgangspunt van de verdeling van de kosten is de OOV component in de algemene uitkeringen. Dit heeft een gunstig effect voor Langedijk. Op het moment dat van deze verdeelsleutel wordt afgeweken, zal dit een ongunstig effect hebben, waardoor het tekort groter wordt.

In de zoektocht naar bezuinigingsmogelijkheden kan de VR NHN ook opnieuw kijken naar het dekkingsplan van de brandweer. Dit zou kunnen resulteren in een andere verdeling/inzet van materieel/manschappen over de regio. Dit houdt ook een risico in voor gemeentelijke kazernes (blijven gemeente-eigendom).

Overwegingen

Zoals al eerder aangegeven is er op 8 mei jl. een bijeenkomst geweest met burgemeesters, wethouders Financiën en ambtelijke ondersteuning waarin de VR NHN de begroting heeft gepresenteerd. De volgende discussiepunten zijn toen besproken.

- Frictiekosten

- Gemeentelijke frictiekosten voor rekening gemeenten;
- Gemeenten zijn interne kandidaat bij regionale vacatures;
- Regionale frictiekosten:

- verdelen volgens verdeelsleutel
- Zo laag mogelijk houden
- Op basis van nacalculatie.

Door ons is het standpunt ingenomen dit voorstel te steunen.

- *Verdeelsleutel*

Ons standpunt is om in eerste instantie vast te houden aan het eerdere uitgangspunt van het AB om te verdelen volgens de OOV- component en niet over te stappen naar een andere verdeelsleutel (volgens inwoneraantal of een 50-50% combinatie van OOV en inwoneraantal).

Als een meerderheid in het AB een andere verdeelsleutel prefereert, dan zal Langedijk een beroep doen op de solidariteitsafspraken en een afbouwregeling voorstellen, waarbij in meerdere jaren wordt toegegroeid naar het afgesproken niveau. In onderstaand overzicht staan de verschillende varianten met de financiële impact.

- *Hoogte van de totale begroting*

Wij zijn van oordeel dat de hoogte van de begroting nog omlaag moet. Daarbij moet enerzijds gekeken worden naar het totale ambitieniveau. Anderzijds moet de overhead naar beneden worden bijgesteld. Hierin moet zowel de totale hoogte van de overhead naar beneden, als wel de verhouding tussen overhead en totale begroting.

VR NHN stelt voor de begroting met € 2,8 miljoen naar beneden bij te stellen, aangevuld met een verlaging van de overhead van € 0,5 miljoen. Totaal € 3,3 miljoen.

Wij achten dit niet voldoende en vinden dat de begroting nog meer naar beneden moet worden bijgesteld en gelijk moet zijn aan hetgeen bij gemeenten beschikbaar is. Dit impliceert een verdere verlaging van € 5,6 miljoen, naar een gemeentelijke bijdrage van 38,9 miljoen. In dit geval zal er toch nog een tekort zijn omdat Langedijk nu minder besteedt aan brandweezorg dan de OOV component. De definitieve besluitvorming dient uiteraard plaats te vinden op basis van aan te geven effecten op organisatie/veiligheid.

In de kadernota zal een verdere uitwerking worden gegeven van de totale financiële gevolgen.

Gemeentelijke bijdrage	Vershil tov conceptversie	Beschikbaar	verdeling vlg. OOV	Vershil*	verdeling vlg. inwoner	Vershil*	verdeling vlg. OOV+Inwoner (50:50)	Vershil*
(incl.overhead BRW)			3,10%		4,19%		3,65%	
€ 44.553.000	€ -	€ 1.105.000	€ 1.381.143	€ 276.143	€ 1.868.690	€ 763.690	€ 1.624.917	€ 519.917
€ 41.253.000	€ -3.300.000	€ 1.105.000	€ 1.278.843	€ 173.843	€ 1.730.278	€ 625.278	€ 1.504.560	€ 399.560
€ 38.912.000	€ -5.641.000	€ 1.105.000	€ 1.206.272	€ 101.272	€ 1.632.089	€ 527.089	€ 1.419.181	€ 314.181
* Verschillen zijn exclusief de desintegratiekosten. Deze kosten bestaan uit de niet toerekenbare overhead van de eigen gemeentelijke organisatie.								
Voor gemeente Langedijk bedraagt dit € 112.000								

Uitkomst Vergadering AB 9 mei 2014

Besloten is om de gemeenteraden de begroting 2015 voor te leggen voor een zienswijze met daarbij 2 verdeelsleutels:

- Conform DB-voorstel (50:50, OOV:inwoners);
- Op basis OOV, met daarbij een uit te werken compensatie voor (grote) naaalgemeenten.

De begrote gemeentelijke bijdrage belooft een bedrag van 41,3 mln.